

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

SERIES 2: 9 - MASHIACH & OLAM HABA

PART 2 - NACHMANIDES AND THE MYSTICS

OU ISRAEL CENTER - WINTER 2021/22

- In Part 1 we saw the position of the Rambam - that the Messianic Age will be entirely non-miraculous, without any change in the natural order.
- Similarly, there will be NO change in the mitzvot or the principles of the Torah. As such, Yemot HaMashiach will relate entirely to THIS world (Olam Hazeih) and must not be confused with 'Olam Haba'. For the Rambam, Olam Haba is entirely spiritually, with no connection to the physical world. It is the world of souls in which our neshama/mind is able to reconnect with the Source and experience fully the reality of God.
- However, we already saw in Part 1 that the mystics do not see Mashiach in the same way. For them, Yemot HaMashiach will be a time of miracles and wonders. It is this mystical position that we will explore be'H in this shiur.

A] THE THIRD TEMPLE

- We saw the Rambam's clear position in Part 1 - that Mashiach will rebuild the Temple. Indeed, according to the Rambam, this is one of his key functions that will confirm him as the true Mashiach.

A1] A SUPERNATURAL TEMPLE FROM HEAVEN?

1. **משנה.** בראשונה היה לולב ניטל במקדש שבעה, ובמדינה יום אחד. משחרב בית המקדש התקין רבן יוחנן בן זכאי שיהא לולב ניטל במדינה שבעה, זכר למקדש. ושיהא יום הנף כולו אסור.

סוכה מא.

The Mishna records that, following the destruction of the Second Temple, Rabban Yochanan b. Zakai instituted certain practices to remember the Temple - Zecher LeMikdash. These include an extension of the prohibition of chadash to include all of 16 Nissan¹.

2. ושיהא יום הנף. מאי טעמא? מהרה יבנה בית המקדש, ויאמרו: אשתקד מי לא אכלנו בהאיר מזרח - השתא נמי ניכול. ואינהו לא ידעי דאשתקד דלא הוה בית המקדש - האיר מזרח התיר, השתא דאיכא בית המקדש - עומר מתיר. - דאיבני אימת? אילימא דאיבני בשיתסר - הרי התיר האיר מזרח, אלא דאיבני בחמיסר - מחצות היום ולהלן תשתרי, דהא תנן: הרחוקים מותרין מחצות היום ולהלן, לפי שאין בית דין מתעצלים בו! לא צריכא - דאיבני בליליא. אי נמי, סמוך לשקיעת החמה.

סוכה מא.

The Gemara explains that Rabban Yochanan b. Zakai was concerned about the first year of the rebuilding of the Temple. People may make the mistake of thinking that, as in the previous year before the Temple was built, they were permitted to eat from the new grain immediately in the morning of 16 Nissan. Surprisingly, the discussion seems to assume that the Temple will be rebuilt very suddenly and almost take us by surprise!

3. **אי נמי - ... ואי קשיא דליליא אינו נכנס דקיימא לן בשבועות (טו:) דחין צנין בית המקדש זלילה, דכתיב (צמדבר טו:טו) וציוס הקים, ולא בחמיסר שהוא יום טוב, דקיימא לן בשבועות (שס טו:) דחין צנין בית המקדש דוחה יום טוב! בני מילי - צנין בצנוי צידי אדם, אבל מקדש העתיד שאנו מלפין צנוי ומשוכלל הוא יגלה ויבא משמים, שנאמר (שמות טו:יח) מִקִּדְשׁ ה' כֹּנְנֵנו יְדִיד.**

רש"י סוכה מא.

Rashi famously explains² that the Temple will in the future descend miraculously from Heaven! Is this a source for a supernatural Yemot HaMashiach?

1. According to the original Torah law, the new grain crop becomes permitted for use outside the Temple from the moment that the korban Omer is brought. In the event that there is no korban Omer, there is a machloket Tannaim as to whether, according to Torah law, the new crop would become permitted from sunrise on 16 Nissan or only at the end of 16 Nissan (see Succah 41b and Menachot 68a).
2. See also Tosafot ibid s.v. *iy nami* who also explains in this way. R. Yisachar Teichtel in *Eim Habanim Semeicha* (p 438) quotes a Midrash Pesikta which apparently is the source for this position, although it is not clear where this source is.

A2] A THIRD TEMPLE BEFORE MASHIACH?

4. ולא כגאולה ראשונה גאולה אחרונה. כי גאולה ראשונה היה לכם צער ושעבוד מלכות אחריה אבל גאולה אחרונה אין לכם צער ושעבוד מלכות אחריה. שנו רבותינו בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר 'ענוים הגיע זמן גאולתכם!

ילקוט שמעוני ישעיהו רמז תצט

The Midrash says that when Mashiach comes he will announce his presence standing on the roof of an existing Temple!

5. כרם רבעי היה עולה לירושלם מהלך יום אחד לכל צד ומשרבו הפירות התקינו שיהא נפדה סמוך לחומה. ותנאי היה בדבר שאימתני שירצו יחזור הדבר לכמות שהיה. רבי יוסי אומר משחרב בית המקדש היה התנאי הזה ותנאי היה אימתני שיבנה בית המקדש יחזור הדבר לכמות שהיה.

משנה מסכת מעשר שני פרק ה משנה ב

Fruit which grows in Eretz Yisrael in the fourth year of a tree is classified as 'revai' and must be eaten in Yerushalayim. Alternatively, as with Ma'aser Sheni, it can be redeemed on money and the money brought to Y-m to be spent there. The Rabbis decreed however that anyone living within a day's travel of Y-m should bring the actual fruit so that the markets of Y-m would be filled with produce. After the Temple was destroyed, this practice was discontinued, with the condition that it can be resumed when the Temple is rebuilt.

6. אמר רבי אחא - זאת אומרת שבית המקדש עתיד להיבנות קודם למלכות בית דוד

תלמוד ירושלמי מסכת מעשר שני פרק ה הלכה ב

The Yerushalmi understands from R. Yosei's position that the Temple will be built BEFORE Mashiach comes!

7. לר' יוסי נמי הולך תנאי מפני שהתקנה היתה שלא יהו רשאים להעלות כדי שלא לעטר שוקי ירושלים הנחונה בידי האויזים. ואף אם יתבטל זה הטעם שיבנה בית המקדש במהרה בימינו, ולא יהו אותו בית דין שצאותו דור רשאים לבטל, כי אולי לא יהיו גדולים מזה הבית דין. כי בנין בית המקדש קודם למלכות בית דוד כדאיתא בירושלמי אמתניתין. וכל שכן קודם לתחיית המתים וגמלא שעד מלכות בית דוד יהיה לאויזים קלת ממשלה עלינו וכמו שהיה בתחלת בית שני.

תוספות יום טוב מסכת מעשר שני פרק ה משנה ב

The Tosafot Yom Tov understands that the Mikdash will be built before Mashiach when the enemies of Israel still have some control and influence over Yerushalayim.

8. הזכיר כאן ארבע חיות אלה בארבעה פסוקים, כל חיה וחיה בפסוק בפני עצמו, לרמוז על ארבע מלכויות שהיו בזמנים חלוקים כל אחד ואחד גלות בפני עצמו. ודרשו רז"ל (תנחומא שמיני:ח) את הגמל - זו מלכות צבל את השפן - זו מלכות התורה מפני הנביאים ... ואת הארנבת - זו מדי שעשה את ישראל פאה והפקר להשמיד להרוג ולאצד ואת החזיר - זו מלכות גלות הרביעי כנגד מלכות אדום. ומדרש תנחומא: למה נמשלה מלכות זו לחזיר? שעתיד להחזיר העטרה ליושנה. והענין כי שני המקדשים נבנו ע"י ישראל. בית ראשון בנה שלמה שהוא מזרע יהודה. בית שני בנה זרובבל שהיה ג"כ מזרע יהודה ... ונעשה על ידי כורש שנתן רשות בזה. אצל הבית השלישי עתידה אומה זו לצנותו, וזהו שאמרו: עתיד להחזיר העטרה ליושנה, לפי שהוא החריבו.

רבינו בחיי ויקרא יא:ד

Rabbeinu Bachya quotes a Midrash Tanchuma that Edom (America? Russia? Europe?) will actually rebuild the Temple since they destroyed it!

• Eim Habanim Semeicha (p 217-220) brings many sources³ which harmonize these ideas and state that WE will need to build the Beit HaMikdash here on earth so that God can send down the heavenly 'soul' of the Mikdash to join with it.

9. ועבדו בני ישראל פהנלי ולולא ושאר בניגלותא חנפת ביתאלתא דנה בחדנה - ויעשו חנוכת הבית הזה בחדוה. כבר פי' הקדמונים מ"ש הבית 'הזה'. כי אם היו זוכים אז היה מגיע זמן הגאולה העתידה, ותיכף אחר בנין זה היה יורד ציבמ"ק מן השמים כמקדש שראה יחזקאל לעתיד לבא, והיו מתחילים החנוכה השנית שנאמרה יחזקאל. ולעת עתה עשו חנוכת הבית 'הזה', שמתל דנה מורה שמלפני על חנוכת בית אחר

מלבי"ם עזרא ו:ו

The Malbim understands that the verses in Ezra indicate that when the Second Temple was built the people did not merit the descent of the 'soul' of the Mikdash from heaven. This will however happen for the Third Temple.

3. Tikunei Zohar 21 (60b); R. Saadia Gaon Emunot VeDeot 8 chap 5-6, Shela 2:48b and others. We will see in the next shiur - on Mashiach ben Yosef - that Rashi himself also understands that the Temple will be built by people and will not simply descend complete from heaven.

B] THE RAMBAN - A MYSTICAL VISION OF YEMOT HAMASHIACH AS GAN EDEN

10. ומל ה' אלהיך את לבבך - ... ונראה מן הכתובים ענין זה שאומר, כי מזמן הצריחה היתה רשות ציד האדם לעשות כרצונו לדיק או רשע, וכל זמן התורה כן, כדי שיהיה להם זכות צדירותם צטוב ועונש צרלותם צרע. אבל לימות המשיח, תהיה הצדירה צטוב להם טצט, לא יתארה להם הלצ למה שאינו ראוי ולא יחפון צו כלל. והיא המילה הנזכרת כאן. כי החמדה והתארה ערלה ללצ, ומול הלצ הוא שלא יחמוד ולא יתארה. וישוצ האדם צזמן הכוא לאשר היה קודם חטאו של אדם הראשון, שהיה עושה צטצטו מה שראוי לעשות ולא היה לו צרצונו דצר והפכו, כמו שפירשתי צסדר צראשית (ט:ג).

וזכו מה שאמר הכתוב צירמיה (א:ל-ג), הנה ימים צאים נאס-ה' וקרפי את-צית ישראל ואת-צית יהודה צרית חדשה לא בצלית אשר פרפי את-צבותם וגוי' כי זאת הצלית אשר חכרת את-צית ישראל חחלי הימים ההם נאס-ה' נתתי את-תורתתי צקרצם ועל-לצם חכרצנה. וזכו צטול יצר הרע ועשות הלצ צטצטו מעשהו הראוי. ולכך אמר עוד (שס פסוקים לז, לג) והייתי להם לחלפים והמה יהיו-לני לעם. ולא ילמדו עוד איש את-רעהו ואיש את-חמיו לאמר דעו את-ה' כי-כולם ידעו אותי למקטנם ועד-גדולם. וצידוע כי יצר לצ האדם רע מנעוריו ולריכים ללמד אותם, אלא שיתצטל ירם צזמן הכוא לגמרי.

וכן נאמר ציחזקאל (ל: כו,כו) נתמי לכם לצ חדש ורוח חדשה אפן צקרצכם וגוי' ועשיתי את אשר-צחקני פלכו. והלצ החדש ירמוז לטצטו, והרוח לחפן ולראון. וזכו שאמרנו רצותינו (שצת קנא:א) (קהלת יב:א) והגיעו שלים אשר תאמר אין-לי צהם חפן - אלו ימות המשיח, שאין צהם לא זכות ולא חוצה. כי צימי המשיח לא יהיה צאדם חפן אבל יעשה צטצטו המעשה הראוי, ולפיכך אין צהם לא זכות ולא חוצה, כי הזכות והחוצה תלויים צחפן.

רמב"ן דברים לו:

The Ramban's conception of Mashiach is entirely different to that of the Rambam. Ramban envisages a world which reverts to the pre-Sin state of Gan Eden, where the laws of the natural world as we know them now will cease to apply in the same way.

11. ... הנה אדם הראשון היה אלף שנה פחות ע' שנה. והנה מפורש בכתוב שבעונו מת, ואלו לא חטא היה יותר ויותר, או לעולם. והגוים והיהודים כולנו מודים שחטאו ועונשו של אדם הראשון יתבטל לימות המשיח. אם כן אחר שיבא המשיח יהיה בטל מכולנו, אבל במשיח עצמו בטל הוא לגמרי. אם כן ראוי הוא המשיח לחיות אלף ואלפים שנה או לעולם ...

כתבי רמב"ן, כרך א, עמ' שט (במהדורה של הרב שעוועל) מספר היכוח

In this view, Mashiach could be immortal, whereas the Rambam clearly states that Mashiach will die.

12. כדדרש רבי יהודה: לעתיד לבא מביאו הקדוש ברוך הוא ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים. צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה להם כחוט השערה. הללו בוכין, והללו בוכין. צדיקים בוכין ואומרים: היאך יכולנו לכבוש הר גבוה כזה! ורשעים בוכין ואומרים: היאך לא יכולנו לכבוש את חוט השערה הזה!

סוכה נב.

The concept of the ultimate removal of the Yetzer Hara is rooted in the Gemara⁴.

13. (קהלת יב:א) והגיעו שלים אשר תאמר אין-לי בהם חפן - אלו ימי המשיח שאין בהם לא זכות ולא חובה. ופליגא דשמואל, דאמר שמואל - אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכויות בלבד, שנאמר (דברים טו:יא) כי לא יחדל אביון מקרב קארץ.

שבת קנא:

The Ramban also bases his approach on a Beraita which states that there will be no more merit or obligation in Yemot HaMashiach. The Gemara however contrasts this⁵ with the position of Shmuel (which the Rambam quotes and follows) that the only difference in the time of Mashiach will be political.

14. אמר רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן: כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לימות המשיח, אבל לעולם הבא - (ישעיהו סד:ג) עין לא-ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה-לו. ופליגא דשמואל. דאמר שמואל: אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכויות בלבד.

סנהדרין צט.

The Gemara in Sanhedrin presents this as a dispute between R. Yochanan, who understands that there will be a supernatural Yemot Mashiach, and Shmuel, who understands that Yemot HaMashiach will be natural.⁶

4. We will be'H see this Gemara in more detail in the next shiur in the context of Mashiach ben Yosef. Certainly the Gemara appears to be talking about a time which will come in this world, as opposed to the soul-world after death.

5. The mefarshim discuss why the Gemara does not bring the Beraita as a challenge to the position of Shmuel, but rather presents both views as a machloket.

6. The problem is that the Rambam, who clearly rules like Shmuel (Hilchot Melachim 12:1 and Hilchot Teshuva 9:1) also rules like R. Yochanan (Hilchot Teshuva 8:7)! See Lechem Mishna (Hilchot Teshuva 8:7) who understands that R. Yochanan agrees with Shmuel that Yemot HaMashiach will not be supernatural. Their difference is that R. Yochanan understands that Yemot HaMashiach will be utopian and Shmuel takes a more restorative approach - the Jewish people will be returned to the Land of Israel with a Temple, but the

C] WILL MITZVOT APPLY WHEN MASHIACH COMES?

- Again, we saw in Part 1 that the very clear position of the Rambam is that mitzvot WILL apply in full during Yemot HaMashiach. Indeed, the Rambam includes this in his 13 Principles of Faith!
- Nevertheless, there are many classic sources in Chazal which seems to indicate otherwise

15. ת"ר: בגד שאבד בו כלאים - הרי זה לא ימכרו לעובד כוכבים אבל עושה ממנו תכריכין למת. אמר רב יוסף: זאת אומרת - מצות בטלות לעתיד לבא. א"ל אביי ואי תימא רב דימי: והא א"ר מני א"ר ינאי לא שנו אלא לספדו, אבל לקוברו אסור! א"ל לאו איתמר עלה: א"ר יוחנן אפילו לקוברו? ור' יוחנן לטעמיה, דא"ר יוחנן: מאי דכתיב (תהלים פח"ו) בַּמַּתִּים חָפְצֵי - כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המצות.

נדה סא:

There is a halachic debate as to whether a body may be buried in shrouds containing sha'atnez. According to one view, this is permitted since when the person is resurrected they will not be bound by mitzvot and they may continue to wear the shrouds⁷. According to another view, permission use these shrouds is only because the person is not obligated in mitzvot while they are deceased.

16. והא דאמרינן זאת אומרת מצות בטלות לעתיד לבא, פירשו הראשונים לעתיד לבא לזמן תחית המתים אלא ודאי מצות בטלות לעתיד לבא, והיינו דאמרינן צפרק שואל במסכת שבת (קנ"א): 'אלו ימות המשיח שאין צום לא זכות ולא חובה', ומה שאמרו ופליגא דשמואל דאמר שמואל אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכות, לא מפני שצום שמואל דאין מצות בטלות לעתיד לבא וליפלוג אהא מתניתא ואתניתא דתנן תכריכי המת אין צום משום כלאים, אלא דשמואל סובר שאין תחית המתים כלל לימות המשיח אלא לאחר כן צום הכל, אבל מודה שהמתים אינם בכלל מצות אבל מקלת רבותי י"א מפרשים כי המצות אינם בטלות לעולם ואפי' לזמן תחיית המתים ומה שאמרו צום מצות בטלות לעתיד לבא אינו אלא על שעת המיתה כי כשמת אדם נעשה חפשי מן המצות

חידושי הריטב"א נדה סא:

The Ritva presents three views concerning the period which will be 'free' of mitzvot:- (i) that this refers to the time of Mashiach when there is 'no merit or sin' (see Ramban above); (ii) that Mashiach is 'natural' (like the opinion of Shmuel) but that this refers to a Techiyat Hametim at the end of the period of Mashiach; and (iii) that Mitzvot will never be abolished, even in the times of Techiyat Hametim. The latter is the view of the Rambam.

17. ר' יוחנן ורבי שמעון בן לקיש רבי יוחנן אמר הנביאים והכתובים עתידין ליבטל וחמשת סיפרי תורה אינן עתידין ליבטל. מה טעמא? (דברים ה"ט) קול גדול ולא יסף. רבי שמעון בן לקיש אמר אף מגילת אסתר והלכות אינן עתידין ליבטל.

תלמוד ירושלמי מגילה פרק א דף ע טור ד /ה"ה

According to both of these views in the Yerushalmi, Chumash (and presumably mitzvot) will still apply in the 'future'.

18. שכל המועדים עתידין ליבטל וימי הפורים אינן בטלים לעולם, א"ר אלעזר אף יום הכפורים לא יבטל לעולם.

ילקוט שמעוני משלי רמז תתקמד

In this Midrash, Chazal envisage the cancellation of the Chagim (with the exception of Purim and perhaps Yom Kippur) in the 'future'.

19. רבי פנחס ורבי לוי ורבי יוחנן בשם ר' מנחם דגליא לעתיד לבא כל הקרבנות בטלין וקרבת תודה אינו בטל. כל התפלות בטלות ההודאה אינה בטלה. ה"ד (ירמיה לג"א) קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול בלה קול אמרים הודו את ה' צבאות וגו' - זו הודאה (שם) מבאים תודה בית ה' - זה קרבן תודה.

ויקרא רבה פרשת צו פרשה ט סימן ז

Chazal envisaged a cancellation of the regular system of korbanot and tefillot 'le'atid lavo'. When is that period?

20. אמרו צהגדה (ויק"ר פיג) למה נקרא שמו חזיר שעתיד הקצ"ה להחזירו לישראל לעתיד לבוא.

חידושי הריטב"א קידושין מט:

A number of commentaries quote the Midrash as stating that the pig will one day be kosher again!

world will not become utopian.

7. See Ketubot 111b which discussed the resurrection of the dead in their shrouds.

21. למה נקרא שמה חזיר? שמחזרת עטרה לבעלה. ה"ד (עובדיה א"כא) וְעָלָה מְוֹשְׁעִים בְּהָרַ צִיּוֹן לְשֹׁפֵט אֶת־הָרַ עֵשָׂו וְהִיָּתָה לָהּ הַמְּלוּכָה.

ויקרא רבה (מרגליות) פרשת שמיני פרשה יג

The wording of the Midrash that we have seems to indicate more that Edom will restore the Temple, as we saw above.

22. א"ר יודן ברבי שמעון כל בהמות ולויתן הן קניגין של צדיקים לע"ל וכל מי שלא ראה קניגין של אומות העולם בעוה"ז זוכה לראותה לעוה"ב. כיצד הם נשחטים? בהמות נותץ ללויתן בקרניו וקורעו ולויתן נותץ לבהמות בסנפיריו ונוחרו. וחכמים אומרים זו שחיטה כשירה היא ולא כך תנינן הכל שוחטין ובכל שוחטין ולעולם שוחטין חוץ ממגל קציר והמגרה והשנים מפני שהן חונקין. אמר רבי אבין בר כהנא אמר הקב"ה תורה חדשה מאתי תצא - חדוש תורה מאתי תצא.

ויקרא רבה פרשת שמיני פרשה יג סימן ג

This Midrash discusses the how the Leviathan and Behemoth will kill each other in the future, becoming the meal of the tzadikim. In a discussion of whether the shechita is kosher, the Rabbis explain how it could technically be acceptable. However, R. Avin b. Kahana rules that the shechita does not need to be kosher since the rules of kashrut will be radically different in those times!⁸

23. ה' מתיר אסורים. מהו מתיר אסורים? יש אומרים כל הבהמה שנטמאת בעולם הזה מטרה אותה הקדוש ברוך הוא לעתיד לבוא ויש אומרים אינו מתירן לעתיד לבוא ומהו מתיר אסורים? אין אסור גדול מן הנדה, שהאשה רואה דם ואסרה הקדוש ברוך הוא לבעלה, ולעתיד לבוא הוא מתירה - (זכריה יג) וְגַם אֶת־הַנְּבִיאִים וְאֶת־רֵיחַ הַטְּמָאָה אֶעֱבֹר מִן־הָאָרֶץ. ואין טומאה אלא נדה, שנאמר (ויקרא יח) וְאֶל־אִשָּׁה בְנִדָּתָ טְמֵאָתָהּ. ויש אומרים אף תשמיש המטה היא אסורה לעתיד לבוא. תדע לך שכן הוא. שביום שנגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני ליתן התורה לישראל אסר תשמיש המטה שלשה ימים ומה כשנגלה עליהם יום א' אסרן מתשמיש המטה שלשה ימים, לעתיד לבוא שהשכינה ביניהם אינם אסורין!! ומהו מתיר אסורים? אסורי מות ואסורי שאול.

מדרש תהלים מזמור קמו

In this Midrash, Chazal debate whether to reinterpret the verse in Tehillim - 'matir assurim' - to mean that God will be 'matir issurim', ie permit that which was previously permitted. According to the permissive view the laws of kashrut or nidda will be abolished. According to the more restrictive view the verse retains its more basic meaning - that God will free those who are dead by restoring them to life.

24. ואף אנו נאמר כי מה המונע שלא נאמר שתבא דת אלהית מתרת קצת אסורים? כמו חלב ודם ושחוי חוץ שנאסרו מתחלה כשיצאו ממצרים לפי שהיו שטופים בעבודת השדים והיו אוכלין על הדם ואוכלין החלב והדם, כמו שאמר הכתוב בשחוי חוץ (ויקרא יח) וְלֹא־יִזְבְּחוּ עֹדֹל אֶת־זִבְחֵיהֶם לְשַׁעִירִם אֲשֶׁר הֵם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם. ואחר שנשתכח ענין אותה עבודה מן העולם ושבו כולם לעבוד את השם יתברך ובטל טעם האסור, אפשר לומר שיחזור ויתירנו. וכן דעת קצת מרבתינו ז"ל שאמרו בילמדנו ה' מתיר אסורים' - מתיר אסורין!

ספר העיקרים מאמר ג פרק טז

Sefer Halkarim records this messianic antinomianism as a legitimate, albeit minority, opinion.

25.

וערבה לדי' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות. בעלי החיים, הקרבים למזבח, חל בהם עצמם התקון ע"י התעלותם להיות זבח לדי', שכיון שאין בהם דעת אינם מגיעים להתעלות זו כ"אם במעשה הנעשה בהם בהעלות לדי' דמם וחלבם, שהם עיקר מכוון הנפש. משא"כ האדם, אשר בלבו המבין ישכיל את מעשה הקרבן ויתקרב אל די' בדעתו. אבל לעתיד לבוא שפע הדעת יתפשט ויחדר אפילו בבעלי החיים, לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי, כי מלאה הארץ דעה את די', וההקרבה שתהיה אז של מנחה, מהצומח, תערב לדי' כימי עולם וכשנים קדמוניות.

רב אברהם יצחק הכהן קוק - עולת ראייה חלק א' ע' 292

Rav Kook's ultimate vision of Messianic times is one which is also miraculous. Even the animal kingdom will have access to the immensely enhanced 'da'at', to the extent that they will connect with God in their own right and not through elevation by humans (food/korbanot). As such, mankind will revert to being vegetarian, as before the flood.

8. Note the Seforno at the start of Vayikra Chap 11 who states that new mitzvot (such as nidda and kosher animals) were introduced by God in Vayikra due to the spiritual fall of the people after the sin of the Golden Calf. It is interesting that these mitzvot are specifically highlighted by the Midrashim as ones that will be reversed in the future. This would fit well with the position of the Ramban that the Jewish People will revert in Yemot HaMashiach to the state of Adam and Chava before the Sin - ie the state before the Golden Calf.

D] HALACHIC RESOLUTION?

26. מותר לעשות מן הכלאים תכריכין למת שאין על המתים מצוה.

רמב"ם הלכות כלאים פרק י הלכה כה

The Rambam rules that one may bury a body in shrouds containing sha'atnez since the dead are exempt from mitzvot.

- But is the Rambam taking a stand on the issue of mitzvot in the future?

27. (קי) תכריכין למת. ואפי' לקברו זכין ואף על גב שנמלא שיקום בתחיית המתים עם בגד כלאים מותר דקי"ל מלוות בטלות לעתיד לבא. אבל הרבה ראשונים כתבו שלא יבטל שום מלוכה לתחיית המתים והא דמותר לקוברו בכלאים משום שאין עתיד לעמוד בתחיית המתים בצגד זה שנקבר, רק בצגד אחר. ובזמן שהוא מת אין שום איסור לקוברו בכלאים שאין אנו מלווין שלא להלביש מת כלאים.

דרך אמונה הלכות כלאים פרק י הלכה כה

Some mefarshim understand that the Rambam is consistent in his position that mitzvot will continue to apply, even in the times of Techiyat Hametim. Those who will be resurrected will simply have other clothing to wear! In the meantime, the dead are exempt from mitzvot and we are permitted to bury them in sha'atnez.

28. תכריכי המת מותר לעשותן מכלאים, אפילו לקברו בהם. (ט"ז ס"ק ט - דצנדיים שקוברין אותו הוא עתיד לעמוד צבס וכטעם דכתב צמחים חפשי כיון שמת אדם נעשה חפשי ממלות)

שולחן ערוך יורה דעה הלכות כלאי בגדים סימן שא סעיף ז

The Shulchan Aruch rules in the same way - that we may bury the dead using shrouds containing sha'atnez. However, the Taz understands that this is because they will be permitted to wear them after the resurrection since they will still be free of mitzvot! Is this also the position of the Shulchan Aruch?

29. מזמור לתודה (תהלים ק-א-ה) יש לאומרה בנגינה, שכל השירות עתידות ליבטל חוץ ממזמור לתודה.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכות השחר ושאר ברכות סימן נא סעיף ז

The Shulchan Aruch appears to rule that in the future the current halachic system will indeed no longer be applicable. All korbanot and tefillot will be cancelled in the future, leaving only the korban toda and prayers of thanksgiving.

E] MYSTICISM AND MESSIANISM IN SOCIETY

- It is clear that there is a hashkafic connection between mysticism and messianism, although there are different perspectives on the causal relationship between the two.⁹
- The disaster of the false messianic pretensions of Shabbtai Tzvi in the mid 17th Century caused massive reverberations around the Jewish world in the 200 years that followed. In some ways, this catastrophe shaped the development of Jewish movements of the 18th and 19th Centuries - Chassidut, Haskala, Reform, Socialism, Zionism and others.

9. Gershom Scholem, the father of modern scholarship on Jewish mysticism, adopted a linear and historicist connection between mysticism and messianism. In his view, the early development of medieval kabbala from the 12th to the 15th century, including the Zohar, was far more focused on understanding and explaining the origins of Creation and their connection to the ontology and epistemology of God's emanated presence. He considers that these earlier streams of kabbala are far less interested in the utopic end of days and much more focused on personal connection to God. In Scholem's thesis, the trauma of the Spanish Expulsion in 1492 moved the kabbalistic focus towards themes of national exile and redemption, resulting in the kabbalistic reframing by the Arizal. In Lurianic kabbala there is far more emphasis on the notion of *tikkun* - the redemptive elevation of the world. In particular, the Arizal taught that there are holy sparks - *nitzotzot hakedusha* - which are left over from the *shevirat hakelim* - the shattering of the vessels of the Sefirot which occurred in the spiritual world are the start of Creation. These sparks remain embedded in the *klippot* - the husks of negativity and impurity left over from the original cataclysmic shattering. One of the main focuses of *tikkun* is the rescue and redemption of these 'exiled' sparks. Scholem understands that the disaster of the Spanish Expulsion was framed by kabbalistic thought as part of the process of exile to pick up these 'exiled' sparks and effect global *tikkun*. In turn, Scholem argues that this mode of redemptive kabbala was taken to its logical next step in the mass following of Shabbtai Tzvi and the spiritual investment in his overtly messianic movement. One of the platforms of that movement took the concept of redemption of the sparks to a radical and antinomian state by seeking to 'redeem' the holiness inherent in sin itself and to commit sins for the sake of *tikkun* - *aveira lishma*. The apostasy of Tzvi resulted in the formation of underground Sabbatean movements which took the concept of redemption of the sparks to a new extreme - engaging in mass breach of sexual prohibitions and adopting a nihilist antinomianism. Finally, Scholem understood the growth of Chassidut as a way to channel the energy and trauma of the post-Sabbatean world into an authentic kabbalistic mysticism which refocused on the internal psycho-spiritual state of the individual and away from national messianic aspirations. A number of Scholem's students - particularly Moshe Idel and Yehuda Liebes have challenged many aspects of this thesis. They have suggested the presence of greater messianism in early kabbala, questioned the link between the Expulsion and Lurianic thought, rejected the assertion of overt messianism in the Arizal's kabbala, and challenged the link between Lurianic kabbala and Shabbtai Tzvi, and between Tzvi and the growth of Chassidut. For more on this see *The Messianic Idea in Judaism*, Gershom Scholem and *Messianic Mystics*, Moshe Idel.